

Eskişehir

POLİTİKA ÖNERİSİ

Gençlerin İstihdam ile İlgili Yaşadığı Sorunlar

www.gencliginyuzleri.org

Yazar: Aleyna Türkmen

18.09.2000 Eskişehir doğumluyum. Anadolu Üniversitesi Maliye bölümü mezunuyum. Şu anda Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi'nde Endüstriyel Sürdürülebilirlik yüksek lisans öğrencisiyim. Gençlik çalışmalarına ve gönüllü faaliyetlerine Eskişehir yerinde katılıyorum.

Editör: Mevlütcan Çetiner

28.07.2000 tarihinde Eskişehir'de doğdum. Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi mezunuyum. Üniversite dönemleri de dahil olmak üzere bir çok stk'da gönüllü olarak ve görevli olarak çalıştım. Gençlik çalışmalarında yer aldım ve yer almaya Eskişehir yerinde aktif bir şekilde devam ediyorum. Çeşitli eğitimler(Drama, İletişim, Diksiyon, Tiyatro) alarak kendimi geliştirdim. Aktif olarak kendi mesleğimi yerine getirmiyorum.

Bu politika önerileri, Ulusal Demokratik Enstitü ve Sosyal İklim Derneği tarafından yürütülen Gençliğin Yüzleri Gençlik Forumu'nda ortaya çıkan sonuçlarla oluşturulmuştur. Öneriler, genç gönüllüler ve gençlik forumlarına katılan gençlerin fikirlerini kapsamaktadır. Kurumların görüşlerini yansıtmak zorunda değildir ve kurumlar konu ile ilgili herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir.

Yönetici Özeti

04 Kasım 2023 tarihinde Eskişehir’de gerçekleşen gençlik forumunda Eskişehir’de yaşayan gençler bir araya gelerek şehirdeki gençlik sorunlarını ve kendi önerdikleri çözümleri tartışmışlardır. Bu tartışmalar sonunda en çok öne çıkan yerel gençlik sorunları ve çözüm önerileri gençler tarafından yerel siyasetçilere iletmek üzere politika önerilerine dönüştürülmüştür. Bu metinde Eskişehir’de yaşayan gençlerin istihdam ve işe alım süreçleriyle ilgili sorunları ve yerel yönetimlerden bekledikleri çözüm önerileri sıralanmıştır.

Gençliğin Yüzleri Eskişehir Gençlik Forumu’nda gençlerin istihdam ve işe alım süreçlerinde zorluk yaşamalarına en çok neden olduğu düşünülen sorunlar arasında, belediyelerin gençlerin istihdam süreçlerini destekleyecek etki ve yetki alanına sahip olmasına rağmen bu bağlamdaki destek uygulamalarının yetersiz olması, belediyelerin gençlere yönelik kariyer bilgilendirme ve yönlendirme mekanizmalarının eksikliği, yerel yönetimin öncülük ettiği staj imkanlarının var olmaması, olumsuz çalışma koşullarıyla ilgili belediyenin denetleyici ve düzenleyici rol almaması gibi sorunlar öne çıkmıştır.

Forumlar sırasında gençlerin ortaklaştığı çözümler arasında belediyenin gençlerin kariyer süreçlerine yönelik danışmanlık ve bilgilendirme programları düzenlemesi, yerel işletmeler ile gençler arasında katalizör rolü üstlenerek istihdam süreçlerini kolaylaştırması, gençlerin mesleki ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunmak için eğitim seminerleri ve atölye çalışmaları düzenlemesi yer almaktadır. Bunlara ek olarak; belediyenin genç girişimciler için destek programı ve teşvikler sunması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi amacıyla gençlere savunuculuk desteği vermesi, iş arama ve işe alım süreçlerinde şeffaflık ve eşitlik ilkesinin benimsenmesi, şehirde iş ve eğitim fuarlarının düzenlenmesine öncülük edilmesi gibi çözümler öne çıkmıştır.

Bu öneriler doğrultusunda yerel yönetimler tarafından atılacak adımlar şehirde gençlerin istihdam sorunlarının azalmasına destek olacak ve aynı zamanda Eskişehir’de yerel yönetimin gençlerin talep ve önerilerine kulak veren bir örnek olmasına imkan sağlayacaktır.

Giriş

4 Kasım'da Eskişehir'de gerçekleştirilen Gençlik Forumu'nda, Eskişehir'de yaşayan gençlerin istihdam sürecinde karşılaştığı çeşitli sorunların hem iş bulma olanaklarını hem de işe devam etme süreçlerini etkilediği tartışılmıştır. Sunduğumuz politika önerisi, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, Tepebaşı ve Odunpazarı belediyelerinin gençlerin istihdamına yönelik karşılaştığı bu zorluklara çözüm getirmeyi amaçlamaktadır.

Gençlerin istihdam süreçleri, gelecekteki kariyerlerini şekillendirecek önemli bir adım olmasına rağmen bir dizi zorlukla karşı karşıya kalmaktadır. Genel olarak Eskişehir'de ve özellikle de Tepebaşı ve Odunpazarı bölgelerinde gençlerin iş bulma ve işe alınma süreçlerinde yaşadıkları sorunlar, belediyenin istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamalarında iyileştirilmeye gidilmesini ortaya koymaktadır.

Bu politika önerisi, gençlerin istihdam süreçlerinde karşılaştıkları zorluklara odaklanarak, adil, destekleyici ve geleceğe yönelik iş imkanlarının oluşturulmasını hedeflemektedir. Bu çözüm önerilerinin hayata geçirilmesi ile gençlerin iş bulma süreçlerinde daha başarılı olmaları ve iş hayatında daha güçlü bir konuma gelmeleri amaçlanmaktadır.

Gençlerin İstihdam ve İşe Alımında Karşılaşılan Sorunlar

Gençler, iş ve istihdam alanında çeşitli zorluklarla karşı karşıyadır ve bu zorluklar kariyer gelişimlerini ve yaşam kalitelerini doğrudan etkilemektedir. Eskişehir'de gençler tarafından dile getirilen sorunlar, yerel yönetimlerin politikalarında ve işe alım süreçlerindeki eksiklikleri gözler önüne sermektedir.

Eskişehir'de gençlerin istihdam ve işe alım koşullarıyla ilgili yaşadıkları sorunlar, doğrudan belediyenin sorumluluk alanına girmese de belediyenin bu konularda etkili olabilecek araçlara ve yetkilere sahip olduğu bir gerçektir. Belediyelerin, gençlerin iş bulma süreçlerini kolaylaştırmak, adil işe alım uygulamalarını teşvik etmek ve işyerlerinde çalışma koşullarını iyileştirmek gibi konularda dolaylı yollarla etki yaratma potansiyeli bulunmaktadır. Bu bağlamda, gençlerin istihdam sorunlarına yönelik beklentileri büyük önem taşımaktadır. Özellikle yerel işletmelerle işbirlikleri kurarak, staj ve mesleki eğitim fırsatları yaratmak, belediyelerin gençlere yönelik sosyal sorumlulukları arasında yer alabilir. Ayrıca, Eskişehir'de yaşayan gençler, iş ve istihdam alanında diğer kurumlardan yeterli desteği göremediklerinden, çözüm için belediyelerin ikincil yetki alanlarındaki faaliyetlerine odaklanmaktadırlar. Belediyelerin, gençlerin istihdam ve işe alım koşullarını iyileştirmek için kapsamlı ve yenilikçi yaklaşımlar geliştirmesi, toplumsal refahın ve ekonomik kalkınmanın temel taşlarından biri olacaktır. Buna göre gençlerin iş ve istihdam alanında yaşadığı sorunlar şu şekilde sıralanabilir:

Eşitsiz İşe Alım Koşulları ve Çalışma Şartları

Kadın ve erkek gençler arasındaki ücret eşitsizlikleri, esnek olmayan çalışma saatleri vb. kötü çalışma koşulları gençlerin iş yaşamında karşılaştığı zorluklardır. Belediyelerin bu konularda düzenleyici ve denetleyici roller üstlenmesi ve olumlu değişiklikler yapması gerekmektedir.

Staj İmkanları ve İş Deneyimi Fırsatları

Mevcut ekonomik koşullardaki staj programlarının yetersizliği ve stajyerlere sunulan düşük ücretler, gençlerin iş deneyimi kazanma fırsatlarını sınırlamaktadır.

Pandemi Sürecinde Artan İşsizlik

Pandemi sürecinde azalan iş imkanları ve işsizlik oranlarının artması, gençlerin iş bulma süreçlerini daha da zorlaştırmıştır. Belediyelerin bu konuda aktif rol alması ve gençlere yönelik yeni istihdam alanlarının yaratılmasını desteklemesi beklenmektedir.

Tecrübe Kazanma ve Kariyer Fırsatları

Gençler, mezun olduktan sonra ilk iş deneyimlerini kazanmak konusunda iş piyasasının darlığı sebebiyle zorluk yaşamaktadır. Bu kapsamda belediyeler gençlerin ilk iş deneyimlerini kazanma ve farklı alanlarda kariyer fırsatlarına erişim için desteğe ihtiyacı vardır.

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerileri

Eskişehir, genç nüfusu ile dinamik ve potansiyel dolu bir şehirdir. Ancak, gençlerin karşılaştığı istihdam ve işe alım zorlukları, onların ekonomik ve sosyal gelişimlerini sınırlamakta, aynı zamanda şehrin genel kalkınmasına da engel teşkil etmektedir. Bu bağlamda Eskişehir Belediyesi'nin, gençlerin istihdamına ve işe alım koşullarının iyileştirilmesine yönelik politika ve programlar geliştirmesi, sadece genç nüfusu desteklemekle kalmayıp, aynı zamanda şehrin ekonomik ve sosyal refahına da katkıda bulunacaktır.

Önerilen çözümler, belediyenin gençlerin istihdamı konusunda katalizör rolü üstlenmesine odaklanmaktadır. Belediye, gençlere iş bulmalarında yardımcı olacak danışmanlık hizmetleri sunarak, yerel işletmelerle işbirlikleri kurarak ve eğitim programları düzenleyerek gençlerin iş piyasasına entegrasyonunu kolaylaştırabilir. Ayrıca, adil işe alım süreçlerinin teşviki ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi yönünde girişimlerde bulunarak gençlerin iş hayatındaki deneyimlerinin kalitesini artırabilir.

Bu önerilerin uygulanması, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi için önemlidir çünkü gençlerin iş bulma ve işte kalmaları, şehrin ekonomik kalkınmasının yanı sıra sosyal uyum ve huzurunun da temelini oluşturur. Gençlerin iş piyasasına etkin bir şekilde dahil olmaları, şehrin genel refah düzeyinin yükselmesine ve sosyal sorunların azalmasına katkıda bulunacaktır. Dolayısıyla, Eskişehir Belediyesi'nin bu konuda atacağı adımlar sadece gençleri değil, tüm şehri olumlu yönde etkileyecek ve Eskişehir'i gençler için daha cazip bir şehir haline getirecektir.

Kariyer ve İstihdam Danışmanlığı

Belediye, gençlere yönelik kariyer danışmanlığı hizmetleri sunarak iş bulmalarını ve kariyer planlamalarını kolaylaştırmalıdır. Bu hizmetler, gençlerin mezuniyet sonrası iş piyasasına daha etkin bir şekilde entegre olmalarına yardımcı olacaktır.

Belediyeler, gençleri destekleyici kariyer gelişim programları sunarak gençlerin kendi alanlarında ve ilgi duydukları mesleklerde gelişimlerine katkı sağlamalıdır.

Yerel yönetimler, özellikle yeni mezun gençlere iş ve kariyer fırsatları konusunda yeterli destek sağlamalı ve gençlik ofisleri aracılığıyla iş ve kariyer danışmanlığı sunmalıdır.

İşveren ve Genç İş Arayanlar Arasında Köprü Kurma

Belediye, yerel işletmelerle işbirliği yaparak gençler için staj ve iş imkanları yaratmalıdır. Özel sektörle işbirlikleri ve etkinlikler düzenleyerek gençlerin işverenlerle doğrudan iletişim kurmalarını sağlamalıdır.

Belediyeler, gençlere yönelik staj imkanlarını genişletmeli ve kaliteli iş deneyimi fırsatları sunmalıdır.

Belediyeler genellikle çeşitli staj imkanları sunarlar ve bu staj programları farklı belediyeler arasında değişebilir. Staj imkanları genellikle şu alanlarda bulunabilir:

- Belediye Hizmetleri ve Yönetimi: Belediyeler, gençlere belediye hizmetleri, şehir planlaması, çevre koruma ve benzeri konularda staj yapma fırsatı sunabilir.
- Teknik ve Mühendislik: Mimarlık, şehir planlaması, inşaat mühendisliği, elektrik mühendisliği gibi teknik ve mühendislik alanlarında staj programları hazırlanabilir.
- İnsan Kaynakları ve Yönetim: Gençlere belediyelerdeki insan kaynakları departmanlarında staj yapma fırsatı verilebilir.
- Bilgi Teknolojileri: Bilgi teknolojileri, yazılım geliştirme ve bilgisayar sistemleri gibi teknoloji alanlarında staj imkanları sağlanabilir.
- Çevre ve Sürdürülebilirlik: Belediyeler, çevre dostu projelerde çalışma fırsatı sunabilir.
- Eğitim ve Kültür: Gençlere eğitim programları, kültür etkinlikleri ve sosyal projelerde staj imkanları verilebilir.

Yerel Yönetimlerin Rolü ve Sorumlulukları

Gençlerin iş ve istihdam koşullarındaki iyileştirmeler için belediyelerin aktif rol alması ve çözüm odaklı politikalar geliştirmesi gerekmektedir. Belediyeler, gençlerin iş bulma süreçlerini kolaylaştırmak, eşit ve adil işe alım koşulları sağlamak ve gençlerin kariyer gelişimlerine katkı sağlamak için çeşitli programlar ve destek mekanizmaları sunmalıdır.

Eğitim ve Mesleki Gelişim İmkanları

Belediye, gençlerin mesleki ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunmak için eğitim seminerleri ve atölye çalışmaları düzenlenmelidir. Bu programlar, gençlerin iş becerilerini ve iş piyasasındaki rekabet güçlerini artırmayı hedeflemelidir.

Girişimcilik ve Yenilikçilik Teşviki

Belediye, genç girişimcileri destekleyecek programlar ve teşvikler sunarak, kendi işlerini kurmalarına ve yenilikçi projeler geliştirmelerine yardımcı olmalıdır.

Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi için Savunuculuk ve Farkındalık

Belediye, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve eşit ücret politikalarının teşvik edilmesi konusunda savunuculuk yapmalı ve bu konuda farkındalık yaratmalıdır. İşverenlere yönelik eğitimler ve panel tartışmaları düzenleyerek genç işçilerin haklarının korunmasını teşvik edebilir.

İş Arama ve İşe Alım Süreçlerinde Şeffaflık ve Eşitliğin Desteklenmesi

Belediye, iş arama ve işe alım süreçlerinde şeffaflık ve eşitlik ilkesinin benimsenmesini teşvik ederek, gençlerin iş bulma şansını artırabilir. Bu amaçla, yerel işletmelerle işbirliği yaparak işe alım süreçlerinin adil ve objektif olmasını sağlamak için girişimlerde bulunabilir.

İş ve Eğitim Fuarları Düzenleme

Belediye, iş ve eğitim fuarları düzenleyerek gençlerin yerel işverenlerle doğrudan iletişim kurmalarını ve iş imkanları hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlayabilir.

Sonuç

Eskişehir'de gençlerin karşılaştığı istihdam ve işe alım sorunları, sadece bireysel bir mesele değil, aynı zamanda şehrin genel refahı ve gelişimi için de kritik bir konudur. Yerel seçimler yaklaşırken gençlerin bu sorunlara yönelik talep ve beklentileri, politika yapıcılar ve yerel yönetimler için bir eylem çağrısına dönüşmektedir. Forumlarda gençler tarafından dile getirilen sorunlar ve çözüm önerileri, politika değişikliğinin aciliyetini ve genç nüfusun taleplerinin politikaların şekillenmesindeki önemini ortaya koymaktadır.

Gençler, adil ve liyakat esaslı işe alım süreçlerinin teşviki, staj ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi, eşitlik ve adalet ilkelerinin iş yerlerinde uygulanması gibi konularda somut adımlar beklemektedir. Ayrıca, gençlerin iş bulma ve kariyer gelişimlerine destek olacak kapsamlı politikaların hayata geçirilmesi genç nüfusun iş piyasasına daha etkin katılımını ve şehrin genel kalkınmasını teşvik edecektir.

Yerel seçimler, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi ve politika yapıcılar için, gençlerin istihdam sorunlarına çözüm bulma ve bu sorunları şehrin genel refahı ve gelişimiyle bütünleştirme fırsatı sunmaktadır. Gençlerin seslerini ve çözüm önerilerini dikkate almak, Eskişehir'i gençler için daha yaşanabilir ve umut vaat eden bir şehir haline getirecek, aynı zamanda genç seçmenler arasında umudu ve katılımı yeniden tesis edecektir. Bu nedenle, politika değişikliklerinin derhal benimsenmesi, genç nüfusun ve şehrin geleceği için kritik bir öneme sahiptir. Yerel yönetimlerin, gençlerin seslerine kulak vererek onların sorunlarına ve beklentilerine yönelik etkili çözümler sunması, Eskişehir'in geleceğinin şekillenmesinde hayati bir rol oynayacaktır.

Eskişehir

POLİTİKA ÖNERİSİ

Kültür Sanat
Faaliyetlerine Erişimde
Gençlerin Karşılaştığı
Engeller

www.gencliginyuzleri.org

Bu politika önerileri, Ulusal Demokratik Enstitü ve Sosyal İklim Derneği tarafından yürütülen Gençliğin Yüzleri Gençlik Forumu'nda ortaya çıkan sonuçlarla oluşturulmuştur. Öneriler, genç gönüllüler ve gençlik forumlarına katılan gençlerin fikirlerini kapsamaktadır. Kurumların görüşlerini yansıtmak zorunda değildir ve kurumlar konu ile ilgili herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir.

Yönetici Özeti

Bu bölüm, Eskişehir'deki gençlerin kùltür ve sanat alanındaki erişim ve katılım sorunlarına dikkat çekmek ve bu konuda uygulanabilir çözümler sunmak amacıyla hazırlanan politika önerisini özetlemektedir.

Ana hedef, gençlerin günlük yaşamlarını etkileyen konuları yerel yönetim politikalarının merkezine taşımaktır. Eskişehir'de düzenlenen gençlik forumlarında toplanan bilgiler ve gençlerin ifadeleri, politika yapısını ve içeriğini belirlemek için kullanılmıştır. Kùltür ve sanat, gençler arasında öne çıkan bir konu olarak belirlenmiştir, ve bu alandaki erişilebilirlik, çeşitlilik ve kalite sorunlarına yoğun bir ilgi gösterilmiştir.

Önerilen çözümler arasında bilet fiyatlarının sübvansede edilmesi, ulaşım imkanlarının artırılması, etkinliklerin gençlerin katılımına uygun zamanlarda düzenlenmesi, kaliteli ekipman ve alanların sağlanması, genç sanatçılara ve sanat eğitimi alan gençlere destek sağlanması yer alıyor. Ayrıca, gençlerin kùltür ve sanat hizmetlerinin tasarımında aktif rol almaları, bu hizmetlerin daha verimli ve erişilebilir olmasını sağlayacak bir yaklaşım olarak önerilmektedir.

Bu öneri, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin ve ilçe belediyelerinin stratejik planlarına ve yasal yükümlölüklerine uygun olarak, gençlerin kùltür ve sanat alanındaki sorunlarına dikkat çekmek ve bu sorunlara yönelik çözümler sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Önerilen politikalar, gençlerin kùltür ve sanat faaliyetlerine erişimini ve katılımını artırmayı, aynı zamanda bu faaliyetlerin kalitesini ve çeşitliliğini iyileştirmeyi hedeflemektedir. Bu politika önerisi, gençlerin seslerini önemseyerek ve onlarla birlikte çalışarak, yerel yönetimlerin genç nüfusa daha iyi hizmet etmesini amaçlamaktadır.

Giriş

Bu politika önerisinin hazırlanmasındaki temel amacımız, gençlerin günlük yaşamlarını doğrudan etkileyen konuların üzerinde durmak ve bu konuları yerel yönetim politikalarının merkezine taşımaktır. Eskişehir'de düzenlediğimiz gençlik forumu bu önerinin temelini oluşturan gençlerin sorunlarını ve taleplerini yerel seçimlerin kapsamında tartışma fırsatı sundu. Gençlerin bu konuları tartışma ve çözüm yolları arama fırsatı bulduğu forum, bu politika önerisinin geliştirilmesinde belirleyici bir role sahiptir. Buradan elde edilen bilgiler ve gençlerin ifadeleri, politikamızın yapısını ve içeriğini şekillendirmede kullanılmıştır.

Gençliğin Yüzleri Eskişehir Gençlik Forumu'nda, kùltür ve sanat konusu gençler arasında öncelikli bir mesele olarak öne çıktı. Bu forumlar, gençlerin günlük yaşamlarında kùltür ve sanatın oynadığı rolü ve bu alanlardaki eksiklikleri derinlemesine tartışma fırsatı sundu. Gençler, kùltür ve sanat faaliyetlerinin erişilebilirliği, çeşitliliği ve kalitesi konularında yoğun bir ilgi gösterdiler ve bu alanlarda yaşadıkları sorunları ve ihtiyaçlarını açıkça ifade ettiler.

Bu yoğun ilgi ve açık ifadeler, bizim de politika önerimizde kùltür ve sanat konusunu önceliklendirmemize yol açtı. Gençlerin bu konuda dile getirdikleri sorunlar, politika önerimizin merkezinde yer almaktadır. Bu, gençlerin kùltürel ve sanatsal faaliyetlere erişimini ve katılımını artırmayı, aynı zamanda bu faaliyetlerin kalitesini ve çeşitliliğini iyileştirmeyi amaçlayan bir yaklaşımın temelini oluşturmaktadır.

Eskişehir, Türkiye'nin en dinamik ve genç nüfusa sahip şehirlerinden biri olarak öne çıkıyor. TÜİK verilerine göre şehrin nüfusu 906.617 kiři olup, bunun 177.434'ü 18-30 yaş arası gençlerden oluşmaktadır. Bu, genç nüfusun toplam nüfusa oranının önemli bir kısmını temsil ediyor ve şehrin sosyal ve kùltürel dinamiklerini şekillendirmede önemli bir rol oynuyor.

Kùltür ve sanat faaliyetlerine bakıldığında, Eskiřehir'in 4272 tiyatro koltuğuna sahip olduğu gör÷lmekte, bu da 1000 kiři başına dūřen tiyatro koltuğu sayısının yaklaşık 4.7 olduğunu gösteriyor.¹2022 yılında sahnelenen 451 oyun ve gösteri, 1000 kiři başına yaklaşık 0.5 oyun/gösteri oranına işaret ediyor. Sinema alanında ise, şehirdeki 4904 sinema koltuğu ve 672.935 sinema ziyaretçisi dikkat çekici. Bu veriler, Eskiřehir'in kùltürel yaşamının canlılığını ve genç nüfusun bu etkinliklere olan ilgisini gözler önüne seriyor. Bununla birlikte, Eskiřehir'de opera ve bale gibi sanatsal etkinlikler genellikle diğer gösterilerin içinde sayılıyor ve 2022 itibarıyla TÜİK verilerine göre şehirde bu tür etkinliklere ayrılmış özel bir sahne bulunmuyor. Bu durum, gençlerin bu sanat dallarına erişimini kısıtlayan bir faktör olarak karşımıza çıkıyor.

Belediye Kanunu'na göre, belediyelerin sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kùtùphane, park, trafik ve özellikle kùltür hizmetleri sunma yüküml÷l÷đü bulunmaktadır.² Kanun, tüm hemşehrilerin belediye karar ve hizmetlerine katılma, bilgilendirilme ve yardımlardan yararlanma haklarına vurgu yapmakta, bu süreçte belediyelerin sosyal ve kùltürel ilişkileri geliştirme ve kùltürel değerleri koruma görevini belirtmektedir.³ Bu bağlamda, Eskişehir'de gençlerin kùltür ve sanat hizmetlerine yönelik talepleri, belediye kanununun bu hükümleri çerçevesinde meşru ve yasal bir temele dayanmaktadır.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin stratejik planında "Eskişehir'de eğitim, kùltür, sanat ve spor faaliyetlerini günlük yaşantının bir parçası haline getirmek"⁴ gibi hedefler belirlenmişken Odunpazarı ve Tepebaşı belediyelerinin de kùltür ve sanat alanında sürdürülebilir projeler ve etkinlikler düzenleme gibi stratejik hedefleri bulunuyor. Bu hedefler, gençlerin kùltür ve sanat faaliyetlerine yönelik taleplerinin, yerel yönetimlerin kendi belirledikleri stratejik amaçlarla uyumlu olduğunu gösteriyor. Dolayısıyla, bu politika teklifi, Eskişehir'deki gençlerin kùltür ve sanat alanındaki sorunlara dikkat çekmek ve bu sorunlara yönelik çözümler sunmak amacıyla, mevcut yerel yönetim politikaları ve yasal yüküml÷l÷klerle uyumlu bir yaklaşım sunmaktadır.

Bu politika önerisinde yer alan sorun beyanları ve çözüm önerileri öncelikli olarak gençlerin çoğunlukla yaşadığı ve kùltür sanat hizmetlerinin çoğunlukla yer aldığı Büyükşehir, Tepebaşı ve Odunpazarı belediyelerine yöneliktir.

¹Eskiřehir Büyükşehir Belediyesi, "Faaliyet Raporu 2022" https://www.eskisehir.bel.tr/dosyalar/faaliyet_raporlari/2022.pdf (Erişim tarihi: 26 şubat 2024) ss.15

²Belediye Kanunu, Resmi Gazete 25874 (3 Temmuz 2005) Kanun No.5393, md.13

³Belediye Kanunu, Resmi Gazete 25874 (3 Temmuz 2005) Kanun No.5393, md.77

⁴Eskiřehir Büyükşehir Belediyesi, "Stratejik Plan 2020" https://www.eskisehir.bel.tr/dosyalar/stratejik_plan/2020.pdf (Erişim tarihi: 26 şubat 2024)

Bu konu gençler için neden önemli/anlamlı?

1. Belediyeler tarafından düzenlenen mevcut kùltür sanat faaliyetlerinin gençler için erişilebilir olmaması.
2. Belediyeler tarafından düzenlenen mevcut kùltür sanat faaliyetlerinin gençler için yeterli kalitede olmaması.
3. Belediyelerin, kùltür sanat faaliyetleri ile ilgilenmek isteyen gençlere yeterince destek veya teşvik sunmaması.

Bu üç ana sorun, gençlerin kùltür ve sanat faaliyetlerine aktif katılımını önemli ölçüde etkilemektedir. Politika teklifimizde, bu sorunların ayrıntılı bir şekilde ele alınması ve uygulanabilir çözüm önerileri sunulması amaçlanmaktadır. Ayrıca, gençler tarafından dile getirilen diğeri ilgili sorunlar da bu teklif kapsamında değeriendirilecektir.

Erişilebilirlik Sorunu

Eskişehir'deki gençler, belediyeler tarafından düzenlenen kùltür sanat faaliyetlerinin erişilebilir olmamasından kaynaklanan bir dizi sorunla karşı karşıyadır. Biletli kùltür sanat faaliyetlerindeki bilet fiyatlarının gençler için yeterince uygun olmaması, mevcut ekonomik koşullar da göz önünde bulundurulduğunda gençlerin bu imkanlara ulaşımını ciddi bir şekilde kısıtlamaktadır. Ulaşım sorunları ve etkinliklerin saatlerinin gençlerin ders veya çalışma saatleriyle çakışması, katılımı daha da zorlaştıran başka bir etkidir. Buna ek olarak, belediye tarafından gerçekleştirilen kùltür sanat faaliyetlerinin duyuru ve tanıtımlarının yetersiz olması, gençlerin bu etkinliklerden haberdar olmasını engellemektedir.

Kùltür Sanat Faaliyetlerinin Yeterli Kalitede Olmaması

Belediyelerin düzenlediği kùltür sanat faaliyetlerinin gençler için yeterli kalitede olmaması da önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Kullanılan altyapı ve ekipmanların gençlerin ihtiyaçlarına uygun olmaması, kaliteli bir sanat deneyimi sunmada yetersiz kalmaktadır. Ayrıca, bu faaliyetlerin çeşitliliğinin sınırlı olması ve organizasyonunda uzman kişilerin yeterince yer almaması, gençlerin çeşitli ve kaliteli sanat deneyimlerine erişimini kısıtlamaktadır.

Kùltür Sanat Faaliyetlerine Yönelik Destek ve Teřviklerin Yetersizliği

Gençler için en belirgin sorunlardan biri de, belediyelerin kùltür sanat faaliyetleri ile ilgilenmek isteyen gençlere yeterince destek veya teşvik sunulmamasıdır. Genç sanatçılar ve sanat eğitimi alan gençler için destekleyici ve kapasite geliştirici faaliyetlerin eksikliği, yeteneklerin gelişimini ve ifadesini sınırlamaktadır. Kamusal alanların genç sanatçılar için kullanıma açık olmaması, onların çalışmalarını sergileme ve ifade etme fırsatlarını azaltıyor. Ayrıca, liseler, üniversiteler ve belediyeler tarafından düzenlenen kùltür sanat faaliyetlerinin birbirleriyle koordinasyon ve iş birliği içinde olmaması, gençlerin bu faaliyetlerden tam olarak faydalanmasını engellemektedir.

Öne çıkan bu üç ana konuya ek olarak sanat ve kùltür alanlarında yeterli fırsatların olmaması, kùltür sanat faaliyetlerinin iptal edilmesi, kısıtlanması ve ekonomi yüzünden genç sanatçıların istihdamının zorlaşması da gençlerin kùltür ve sanat faaliyetlerine tam ve etkin bir şekilde katılımını etkileyen önemli sorunlar olarak dile getirilmiştir.

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerileri

Eskişehir'deki gençlerin kùltür ve sanat faaliyetlerine erişimini artırmak ve bu alandaki deneyimlerini zenginleştirmek için, gençler tarafından önerilen bir dizi çözüm bulunmaktadır. Bu öneriler, gençlerin kùltür sanat faaliyetlerine erişimini kolaylaştırmayı, kalitesini arttırmayı ve bu alanda onları daha fazla desteklemeyi hedeflemektedir. Önerilen çözümler, gençlerin kùltür ve sanat faaliyetlerine katılımını genişletmek ve bu alandaki etkileşimlerini güçlendirmek için kritik öneme sahiptir.

Eriřilebilirliđin artırılması kùltür ve sanat etkinliklerine katılımı artıracaktır.

Belediyeler tarafından düzenlenen kùltür sanat faaliyetlerinin erişilebilirliği, gençler için önemli bir sorun oluşturuyor.

- Öğrenci indirimlerinin tüm gençlere uygulanması, gençler için özel kampanyalar ve "kùltür kart" gibi uygulamaların yaygınlaştırılması, bilet fiyatlarının sübvansede edilmesi, gençlerin bu faaliyetlere daha kolay erişimini sağlayabilir.
- Kùltür sanat faaliyetlerinin yapıldığı merkezlere toplu taşıma imkanlarının artırılması ve bu faaliyetlerin saatlerine göre düzenlenmesi, ulaşım sorunlarını azaltacaktır.
- Kùltür sanat faaliyetlerinin takvimlenmesi ve duyurularının yapılması konusunda gençlerle birlikte karar verilmesi, onların bu faaliyetlere daha aktif katılımını sağlayacaktır.

Hizmet kalitesinin iyileşmesi, gençlerin kùltür ve sanat deneyimini zenginleştirecektir.

Belediye tarafından düzenlenen kùltür sanat faaliyetlerinin kalitesinin iyileştirilmesi, gençlerin bu faaliyetlerden aldıkları deneyimi zenginleştirecektir.

- Belediyenin, kùltür sanat faaliyetlerine uygun, nitelikli ekipman ve alanları tahsis etmesi ve bu alanda çalışan gençleri desteklemesi, faaliyetlerin kalitesini artıracaktır.
- Kùltür sanat faaliyetlerinin çeşitliliğini, gençlerle birlikte karar alarak belirlemek, bu faaliyetlerin daha geniş bir yelpazede sunulmasını sağlayacaktır. Ayrıca, bu faaliyetlerin organizasyonunda rol alan kişilerin uzmanlaşmasını sağlamak ve gençleri teşvik etmek için eğitimler ve programlar düzenlenmesi gerekmektedir. Gençlerin bu alanda uzmanlaşmasına yönelik programlar ve eğitimler düzenlemek hem bu alandaki uzmanlık eksikliğini giderecek hem de gençlerin bu alanda fırsatlar yaratmasında etkili olacaktır.

Kapasite gelişimine yönelik belediye destekleri genç sanatçılarını güçlendirecektir.

Belediyelerin, kùltür sanat faaliyetleri ile ilgilenmek isteyen gençlere yeterince destek veya teşvik sunmaması, gençlerin bu alandaki gelişimini ciddi şekilde sınırlamaktadır.

- Gençlerin kùltür sanat eğitimi için destekleyici ve kapasite geliştirici faaliyetlerin yaygınlaştırılması, bu alanda gençlerin daha fazla katılımını ve gelişimini teşvik edecektir.
- Kamusal alanların genç sanatçılar tarafından kullanıma açılması, gençlerin sanatsal ifadelerini sergilemeleri için daha fazla fırsat yaratacaktır.
- Belediyenin, liseler ve üniversitelerle işbirliğine gitmesi, kùltür sanat faaliyetlerinin kalitesini, çeşitliliğini ve eğitimini artıracaktır.

Kùltür ve sanat hizmetlerinin tasarımında gençlerin aktif katılımı, bu hizmetlerin başarısında kritik bir rol oynamaktadır. Gençlerle birlikte hizmetlerin planlanması ve geliştirilmesi, onların beklentilerinin ve ihtiyaçlarının belediyeler tarafından doğrudan anlaşılmasına olanak tanır. Bu yaklaşım, gençlerin refahını ve hizmetlerin kalitesini iyileştirmek için temel bir adımdır. Gençlerin perspektiflerini ve deneyimlerini dikkate alarak tasarlanan kùltür ve sanat hizmetleri, daha alakalı, erişilebilir ve tatmin edici olacaktır. Bu süreç, gençlerin kendilerini ifade etmeleri ve topluluklarına aktif olarak katılmaları için güçlü bir platform sağlar. Bu nedenle, gençlerin seslerini duymak ve onlarla birlikte çalışmak, kùltür ve sanat hizmetlerinin etkinliğini artırmak ve gençlerin toplum içindeki rolünü güçlendirmek için hayati öneme sahiptir.

Bu yaklaşım, gençlerin kùltür ve sanat alanındaki deneyimlerini zenginleştirirken, aynı zamanda şehrin kùltürel zenginliğine ve çeşitliliğine de katkıda bulunur. Gençlerin aktif katılımı ve geri bildirimleri, hizmetlerin sürekli iyileştirilmesini sağlar ve gençlerin kùltür ve sanat faaliyetlerine olan bağlılığını artırır. Bu yüzden, gençlerle işbirliği içinde hizmetlerin tasarlanması ve uygulanması, sadece gençler için değil, tüm toplum için önemli bir yatırımdır.

Yerel - Ulusal - Uluslararası  rnekler

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) "Gençlere Alan Açık: Resim Yarışması"

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin "Gençlere Alan Açık: Resim Yarışması" uygulaması, genç sanatçıları teşvik etme ve sanat alanında fırsatlar yaratma konusunda m kemm l bir belediye uygulaması  rneği olarak Eskişehir için ilham olabilecek model sunmaktadır. Bu yarışma, Türkiye'nin dört bir yanından gelen genç sanatçıların eserlerini geniş bir kitleye sunma ve onların görünürlüğünü artırma fırsatı sağlamıştır. İstanbul'un merkezindeki Taksim Sanat'ta sergilenen seçilen eserler, halk oylaması ile izleyicilerin doğrudan katılımına açık hale getirilerek, genç sanatçılara değerli bir tanıtım ve sergileme deneyimi sunmuştur. Yarışma, genç sanatçıların yeteneklerini ve yaratıcılıklarını sergilemelerine olanak tanıyarak, onları sanat dünyasında daha aktif bir rol almaya teşvik etmiştir. Eskişehir'de benzer bir uygulamanın hayata geçirilmesi, genç sanatçıları desteklemek ve onlara sanat alanında kendilerini ifade etme fırsatları sunmak açısından değerli olabilir. Bu tür girişimler, gençlerin sanata katılımını artırırken, yerel sanat ortamının canlanmasına ve çeşitlenmesine katkı sağlayabilir.

Berlin'deki JugendKulturService ile yerel yönetim arasındaki işbirliği modeli

Bu model, belediyeler ile kar amacı gütmeyen kuruluşlar arasındaki ortaklıkların, gençler için kültürel erişilebilirliği ve katılımı nasıl önemli ölçüde artırabileceğini göstermektedir. Bu kuruluş, gençlere yönelik indirimli veya ücretsiz biletler ve eğitim programları sunarak, gençlerin kültür ve sanat etkinliklerine katılımını teşvik ediyor. JugendKulturService, gençlere yönelik atölye çalışmaları ve eğitim programları aracılığıyla sanatsal beceriler ve kültürel farkındalık geliştirmeleri için alan açmaktadır.

Berlin'de yerel h k met tarafından desteklenen JugendKulturService'in başarısı, şehir yönetiminin gençlere yönelik sanat ve kültür etkinliklerine verdiği önemi göstermektedir. Berlin Belediyesi, JugendKulturService gibi kuruluşlara mali destek ve kaynak sağlayarak, gençlerin kültürel etkinliklere erişimini kolaylaştırmaktadır ve bu tür etkinliklerin şehir genelinde yaygınlaşmasını teşvik etmektedir. Belediye, çeşitli sanat ve kültür programlarının hayata geçirilmesinde önemli bir rol oynamakta, özellikle gençlerin katılımını artırmaya yönelik atölye çalışmaları, eğitim programları ve etkinlikler düzenlenmesinde aktif olarak yer almaktadır. Bu işbirliği, gençlerin sanatsal ve kültürel gelişimini desteklemek ile kalmayıp, aynı zamanda şehrin kültürel çeşitliliğini ve zenginliğini de artırmaktadır. Berlin Belediyesi'nin bu yaklaşımı, gençleri sanat ve kültürle daha yakından ilgilenmeye teşvik ederken, gençlerin toplumsal ve kültürel hayata katılımını güçlendirmekte ve onların yaratıcı ifadelerini desteklemekte önemli bir rol oynamaktadır.

Eskişehir'deki belediyeler, JugendKulturService modelini benimseyerek, şehirdeki kar amacı gütmeyen kuruluşlar ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği yapabilir: Belediyeler, yerel sanat ve kültür kuruluşlarıyla ortaklaşa programlar ve etkinlikler düzenleyerek gençlerin bu etkinliklere erişimini artırabilir. Belediyeler ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar, gençleri kültürel projelerin planlama ve uygulama aşamalarına dahil ederek, onların görüş ve ihtiyaçlarını doğrudan dikkate alabilir. Eskişehir'de bu tür bir işbirliği modeli, gençlerin kültür ve sanata olan ilgisini ve katılımını artırabilir, aynı zamanda şehrin kültürel hayatını zenginleştirebilir.

Sonuç

Bu politika teklifi, Eskişehir'deki gençlerin kùltür ve sanat alanındaki sorunlara dikkat çekmek ve bu sorunlara yönelik özùmler sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Forumlarda gençler tarafından dile getirilen endişeler ve öneriler, bu politika önerisinin temelini oluşturmakta ve gençlerin seslerinin önemini vurgulamaktadır. Gençlerin bu süreçte aktif olarak yer alması ve onların görüşlerinin dikkate alınması, politikanın başarısını artıracak ve gençlerin memnuniyetini sağlayacak temel bir unsurdur.

Vatandaş memnuniyeti ve hizmet kalitesinin artırılmasında, gençlerle birlikte karar alma sürecin en önemli noktasıdır. Gençlerin, kùltür ve sanat hizmetlerinin planlanması ve geliştirilmesinde aktif rol almaları, bu hizmetlerin daha verimli ve erişilebilir olmasını sağlayacaktır. Bu yaklaşım, gençlerin kendi toplulukları içindeki etkinliklerine ve katılımlarına değeri katarken, gençlerin seslerini ve ihtiyaçlarını politika yapım süreçlerine dahil etmesine imkan tanıyacaktır. Böylece, gençlerin kùltür ve sanat faaliyetlerine olan katılımı ve bu faaliyetlerden aldıkları verim artacaktır.

Yerel seçim adaylarına ve ilgili politika yapıcılara, kùltür ve sanatla ilgili taleplerimizi dikkate almaları ve gençlerle birlikte bu alanda somut adımlar atmaları çağrısında bulunuyoruz. Eskişehir'deki gençlerin forumlarda dile getirdiği fikirlerin ve önerilerin, yerel yönetimlerin politikalarını şekillendirmede kritik bir rol oynaması gerekmektedir. Bu politika önerisi, gençlerin yaşamlarını iyileştirmek ve kùltür ve sanat alanındaki hizmet kalitesini artırmak için acil ve somut adımların atılmasının önemini vurgulamakta ve yerel yönetimde bizleri temsil etmeye aday herkesi biz gençlerle diyaloga geçmeye çağırılmaktadır.

Eskişehir

POLİTİKA ÖNERİSİ

Toplu Taşıma Hizmetlerinin Yetersizliği

www.gencliginyuzleri.org

Yazar: Görkem Yıldız

04.08.1999 Bilecik doğumluyum.

Memleketimin birçok bölgesine gitme fırsatı buldum, en doğusundan en batısına her yeri içselleştirmiş olarak bağrıma bastım ve kültürel bakımdan kendimi geliştirip disiplinlerarası bilgi haznemi genişletmeyi ve toplumumuza dair ihtiyaç olunan her alanda ortaya başarılı ve anlamlı işler koymayı hedeflemekteyim. Ülkemi çok seviyorum ve "Gençliğin Yüzleri" gibi çalışmalarda bulunmaktan, genç arkadaşlarımla toplumumuza değer katmaktan dolayı çok mutluyum.

Bunun yanı sıra : Eskişehir Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği son sınıf öğrencisiyim. Bilişim Teknolojileri alanında kurumsal bir firmada uzun dönemli çalışma programında yer almaktayım.

Editör: Elifnur Demirhan

Eskişehir doğumluyum. Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Gazetecilik bölümü son sınıf öğrencisiyim. Aynı zamanda Anadolu Üniversitesi Radyo A yayıncısıyım. Bir diğer kimliğim olan Toy Gençlik Derneği Başkan Yardımcılık görevim ile de gençlerin kendilerini ilgilendiren konularda etkin rol alması adına çeşitli faaliyetler yürütüyorum

Bu politika önerileri, Ulusal Demokratik Enstitü ve Sosyal İklim Derneği tarafından yürütülen Gençliğin Yüzleri Gençlik Forumu'nda ortaya çıkan sonuçlarla oluşturulmuştur. Öneriler, genç gönüllüler ve gençlik forumlarına katılan gençlerin fikirlerini kapsamaktadır. Kurumların görüşlerini yansıtmak zorunda değildir ve kurumlar konu ile ilgili herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir.

Yönetici Özeti

Bu politika önerisinde yer alan sorunlar ve çözüm önerileri Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin yanı sıra öncelikli olarak gençlerin yoğunlukla yaşadığı Tepebaşı ve Odunpazarı belediyelerinin sorumluluk alanlarına yöneliktir. Genç nüfusun yoğun olarak bulunduğu bölgelerde yaşanan toplu taşıma sorunları, bu önerinin temelini oluşturmaktadır.

Eskişehir gençlerinin toplu taşıma konusundaki temel sorunları sefer sayılarının yetersizliği, fiyatların pahalılığı ve kapasite yetersizliği olarak öne çıkmaktadır. Sefer sayılarının talebi karşılayacak şekilde düzenlenmemesi ve dinamik saat uygulamasının olmaması, özellikle sınav dönemlerinde ve sabah saatlerinde yoğunluğa sebep olmaktadır. Ayrıca tramvay ve otobüs duraklarının düzensiz ve uzak mesafelerde olması ulaşımın verimliliğini azaltmaktadır.

Fiyat pahalılığı ise öğrenciler için özellikle ağır bir yük oluşturmaktadır. Ulaşım için ödenen yüksek ücretler, öğrenciler arasında fırsat eşitsizliğine neden olmaktadır. Öğrenci kartlarının özel durumlara göre sınıflandırılması ve dolandırıcılık vakalarının önlenememesi, toplu taşımanın güvenilirliğini azaltıyor. Kapasite yetersizliği ise tramvayların yoğunluğunun özellikle pazartesi günleri, iş çıkış saatlerinde ve sabah erken saatlerde artmasıyla ortaya çıkıyor. Bu yoğunluk gençlerin fiziksel ve ruhsal olarak olumsuz etkilenmelerine sebep olmaktadır. Bu durum, gençlerin toplu taşıma araçlarını kullanırken güvenlik endişeleri (hırsızlık, fiziksel taciz, kazalar vb.) yaşamalarına neden oluyor.

Bu sorunların çözümü için ise gençler çeşitli çözüm önerilerinde bulundu. Bu çözümler arasında tramvay kapasitelerinin artırılması, gençler için abonman hizmetinin getirilmesi, tramvay duraklarının daha güvenli hale getirilmesi, otobüs sefer sayılarının artırılması vb. öneriler öne çıktı. Bu başlıklara ek olarak ring hatları ve kampüs bağlantılarının kurulması, seferlerde dinamik saat uygulamasına geçilmesi, gece seferlerinin artırılması ve otobüs duraklarına WiFi bağlantısı sağlanması ve şoför davranışlarının iyileştirilmesi de çözümler arasında yer aldı.

Eskişehir'de yaşayan gençlerin toplu taşıma ile ilgili taleplerinin yerel yönetimler tarafından dikkate alınması hem gençlerin şehirdeki toplu taşıma kullanımını kolaylaştıracak, hem de öğrenci şehri olarak da bilinen Eskişehir'in gençlerin ihtiyaçlarına duyarlı ve katılımcı bir şehir olmasına katkı sunacaktır.

Giriş

Eskişehir'de 4 Kasım 2023'de düzenlenen Gençliğin Yüzleri Eskişehir Gençlik Forumu'nda farklı sosyo-ekonomik ve siyasi görüşlerden gelen gençler şehiriçi yaşamlarını etkileyen 21 farklı konuyu tartışma fırsatı buldu. "Toplu taşıma hizmetlerinin ve Kapasitelerinin Yetersiz Olması", gençler arasında dördüncü öncelikli mesele olarak öne çıktı. Bu politika önerisini hazırlama sürecimizde argümanlarımız düzenlediğimiz Gençlik Forumu'ndaki katılımcılarımızın şehirlerinde yaşadıkları ulaşım sorunlarından yola çıkarak belirlenmiş ve gençlerin çözüm önerileri politikamızın yapısını ve içeriğini şekillendirmede kullanılmıştır.

Forum çıktılarımız doğrultusunda; Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin yanı sıra gençlerin yoğun olarak bulunduğu Tepebaşı ve Odunpazarı belediyelerinin sorumluluk alanlarındaki toplu taşıma sorunlarını ele alarak çözüm önerileri sunmayı amaçlamaktadır.

Genç nüfusunun günlük yaşamını etkileyen temel konulara odaklanan bu öneri, toplu taşıma hizmetlerinde karşılaşılan sorunları belirlemekte ve çözüm önerileri sunmaktadır.

Bu Konu Gençler İçin Neden Önemli?

Bu bölümde, toplu taşıma sorunlarının gençler üzerindeki etkilerini ve önemini vurgulamak için gençlerin sözlerine ve mevcut verilere dayanarak bir değerlendirme sunulacaktır.

Gençler; Gençliğin Yüzleri Eskişehir Gençlik Forumu'nda toplu taşıma sorunlarının günlük yaşamlarını nasıl etkilediğine dair çeşitli deneyimler paylaşmışlardır. Forumdan alınan doğrudan alıntılar, gençlerin bu konudaki düşüncelerini ve duygularını ifade etmelerine olanak tanır niteliktedir. *"Her gün işe gitmek ve okula yetişmek için toplu taşıma kullanıyorum. Ancak, sefer sayılarının yetersiz olması ve sık sık yetişememek beni büyük bir stres altına sokuyor. Bu durum hem eğitimim hem de iş performansım üzerinde olumsuz bir etki yaratıyor."* bu gibi ifadeler, gençlerin toplu taşıma sorunlarının sadece ulaşım ile ilgili değil, aynı zamanda eğitim, sosyal yaşam ve iş hayatları üzerinde de derin etkileri olduğunu göstermektedir.

Gençlerin toplu taşıma sorunlarıyla ilgili Gençlik Forumu'nda ortaya koyduğu veriler ile geçmiş verilerden ve benzer mevcut araştırmalardan elde edilen istatistikler de gençlerin Eskişehir ve benzer şehirlerdeki toplu taşıma sorunlarıyla başa çıkmak zorunda kaldıklarını, kısa ve uzun vadede psikolojik ve fizyolojik açıdan da zorluklarla karşı karşıya oldukları gerçeğini bizlere sunmaktadır.

Gençlerin büyük bir kısmı günlük iş, eğitim ve benzeri amaçla yolculuklarında toplu taşıma araçları kullanmaktadır. Bununla birlikte Eskişehir, şehir yapısı gereği kompakt ve dinamik yapıda bir şehir, fakat bir noktadan bir noktaya ulaşım, ulaşım araçlarının optimal düzeyde hizmet vermemesi ya da altyapı sisteminin kurgusunun iyi olmaması nedeniyle potansiyelinden uzak bir ulaşım alt yapısına sahip görüntüsü sergilemektedir.

Öğrencilerin çoğunlukta yaşadığı bölge olarak Espark, bir kilometre yarıçapı içerisinde bulunan alana eşit dağılmış öğrenci nüfusundan oluşmaktadır. Yerel nüfusun ise çoğunlukla şehrin bu bölümü dışında bulunuyor olmasına rağmen ulaşım da problem yaşıyor olması farklı bir yaklaşım ile beraber aslında bu sorunun ne denli elzem olduğunu göstermektedir. Ayrıca Osmangazi Üniversitesi öğrencilerinin de yine kayda değer büyük bir bölümü, bu bölgede yaşamaktadır.

Mevzu bahis olan durum hakkında yapılan verileri ayrıştırma kapsamında bu politika önerisinde, gençler tarafından forumlarda dile getirilen ve öncelikli sorunlar olarak belirlenen üç ana konu üzerinde durulacaktır:

Sefer sayılarının yetersiz olması

Gençlerin günlük yaşamlarında toplu taşıma sorunları, özellikle sefer sayılarının yetersizliği nedeniyle eğitim ve iş hayatlarında çeşitli olumsuz etkiler yaratmaktadır. Öğrenciler, sabah saatlerinde ve öğrenci yoğunluğu olan dönemlerde yaşanan sefer sayısı eksikliği nedeniyle derslere geç kalma riskiyle karşı karşıyadır. Bu durum, eğitim performansını ve öğrenim sürecini olumsuz etkileyerek gençlerin gelecek kariyer olanaklarını zorlamaktadır.

İş hayatındaki genç çalışanlar, sefer sayılarının yetersiz olması sebebiyle, işe geç kalma ve işten dönme konusunda sıkıntılar yaşamaktadır. İş performansında düşüşe neden olan bu durum, genç profesyonellerin işyerinde verimliliklerini etkileyerek kariyer gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Bu ulaşım sıkıntıları aynı zamanda gençlerin stres düzeyini arttırmaktadır ve ulaşım güvenliği endişelerini de beraberinde getirmektedir. Yetersiz sefer sayıları nedeniyle yaşanan kalabalık ve sıkışıklık, beraberinde hırsızlık, fiziksel taciz, olası kazalarda yaralanma vb. olayların artması sebebiyle gençlerin toplu taşıma araçlarına olan güvenini zedelerken aynı zamanda ulaşım süreçlerini stresli hale getirmektedir.

Toplu Ulaşım Fiyatlarının Pahalılığı

Fiyat pahalılığı da, gençlerin toplu taşıma sistemini kullanmalarını zorlaştıran önemli bir engel olarak öne çıkmaktadır. Bu durum özellikle öğrenciler için maddi bir yük oluşturmaktadır. Öğrenciler, yüksek ücretler nedeniyle günlük yaşamlarını planlamakta zorlanmakta ve ulaşım için alternatif yollar aramaktadırlar. Örneğin, ESTÜ öğrencileri için, kampüslere ulaşım ücretleri, yemekhane hizmetlerinden faydalanmak isteyen öğrenciler için ek bir maliyet getirmekte ve bu durum öğrenciler arasında fırsat eşitsizliği yaratmaktadır.

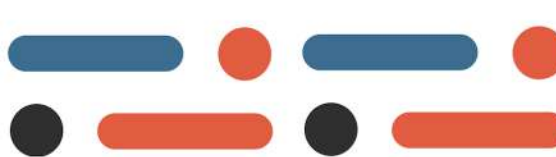
Fiyat pahalılığı sadece maddi bir konu olmanın ötesine geçerek gençler üzerinde psikolojik bir etki yaratmaktadır. Yüksek ücretler, gençlerin günlük planlamalarını etkileyerek stres ve endişe yaratmaktadır. Gençler, ulaşım için ödedikleri yüksek ücretler nedeniyle finansal olarak kısıtlanmış hissetmekte ve bu durum, toplu taşıma sistemini kullanmaktan vazgeçmelerine neden olmaktadır.

Kapasite yetersizliği

Toplu taşıma kullanımında karşılaşılan kapasite yetersizliği, gençlerin günlük yaşamlarında sıkça karşılaştıkları bir sorundur. Özellikle iş çıkış saatlerinde, sabah erken saatlerde ve şehir pazarının kurulduğu günlerde toplu taşıma araçlarının yoğunluğu, gençleri olumsuz etkilemektedir. Bu durum, sadece ulaşım konusunda yaşanan bir sıkıntı olarak değil, aynı zamanda gençlerin genel yaşam kalitesini etkileyen bir konu olarak ortaya çıkmaktadır.

Kapasite yetersizliği nedeniyle yaşanan kalabalık ve sıkışıklık durumları, gençlerin toplu taşıma araçlarını kullanırken hırsızlık, fiziksel taciz, fiziksel yaralanma vb. güvenlik endişeleri yaşamalarına sebep olmaktadır. Özellikle gençler, yoğun saatlerde araçlara binmek durumunda olduklarından, bu durum hem fiziksel sağlıkları hem de ruhsal halleri üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Yetersiz kapasite, gençlerin ulaşım araçlarını kullanmaktan kaçınmalarına ve alternatif olan bireysel ulaşım seçeneklerini tercih etmelerine neden olabilmektedir. Bu durum, gençlerin iş ve eğitim hayatlarını olumsuz yönde etkileyebilir. Toplu taşıma araçlarında yaşanan sıkışıklık nedeniyle gecikmeler yaşanmakta iş ve derslere zamanında ulaşma konusunda sorunlar ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, gençlerin toplu taşıma araçlarını tercih etmeme eğilimi, trafikte türlü sorunlara (trafik sıkışıklığı, Scooterların yol açtığı tehlikeler vb.) yol açarak şehir içindeki ulaşımı daha da zorlaştırmaktadır. Son dönemlerde, özellikle Eskişehir'deki gençler, bireysel ve maddi açıdan daha sürdürülebilir alternatif yolları keşfetme konusunda çaba göstermişlerdir. Ancak, bu deneme sürecinde bazı gençler maalesef maddi kayıplar veya hatta can kayıpları yaşamışlardır.

Politika Önerisi: Toplu Taşıma Hizmetlerinin Yetersizliği Eskişehir

Bu bağlamda, kapasite yetersizliği sorunu sadece bir ulaşım sorunu olarak değil, gençlerin genel yaşam kalitesi üzerinde derinlemesine bir etkisi olan bir mesele olarak ele alınmalıdır. Sorunun çözümü için gençlerin güvenli, konforlu ve etkili bir toplu taşıma hizmetine erişimi sağlanmalıdır.

Eskişehir'deki gençlerin toplu taşıma konusunda yaşadığı sorunların temelini teşkil eden bu üç duruma dair sorunları ortadan kaldırmak adına gençlerin Gençliğin Yüzleri Eskişehir Gençlik Forumu'nda ortaya koyduğu bir dizi çözüm önerileri de bulunmaktadır.

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerileri

Forum katılımcılarının sağladığı önemli geri bildirimler ve çözüm önerileri dikkate alınarak gençlerin toplu taşıma sorunlarına yönelik etkili politika önerileri aşağıda sıralanmıştır:

1. Tramvay kapasitelerinin artırılması:

Mevcut tramvay kapasiteleri artırılmalı, gençlerin yoğun olarak kullandığı saatlerde daha fazla araç sefer düzenlenmelidir.

2. Gençler için abonman uygulamasının başlatılması:

Öğrencilere uygun fiyatlı abonman kartları sunularak gençlerin toplu taşıma maliyetleri azaltılmalıdır.

3. Tramvay duraklarının güvenliği:

Tramvay duraklarına daha fazla güvenlik önlemi eklenmeli ve bu görevler için alanında yetkin personeller atanmalıdır.

3.1. Sosyal Kampanyalar ve Bilinçlendirme:

Dolandırıcılık, taciz gibi vakaları önlemek amacıyla sosyal kampanyalar düzenlenmeli ve toplu taşıma kullanımının bir sorumluluk olduğu vurgulanmalıdır. Bu gibi önlemler, bilet kullanımındaki bilinci artırabilir ve oluşabilecek suistimalleri önleyebilir.

4. S55 otobüs sefer sayısının artırılması:

Gençlerin yoğun olarak kullandığı S55 numaralı otobüs sefer sayıları artırılarak bu hat üzerindeki taşıma kapasitesi iyileştirilmelidir.

5. Ring hatları ve kampüs bağlantıları:

Üniversite ve kampüs bölgeleri arasında etkili bir ulaşım sağlamak için ring hatları kurulmalıdır. Bu çözüm, öğrencilere daha hızlı ve özel bir ulaşım imkanı sunacaktır.

5.1. Tramvay hatlarının genişletilmesi:

Tramvay hatları şehir planlaması yapılarak şehir geneline yayılmalı ve özellikle gençlerin yoğun olarak bulunduğu üniversite bölgelerini içermelidir. Bu şekilde gençler çeşitli noktalara daha hızlı ve etkili bir şekilde ulaşacaktır.

6. Güzergah bilgi sistemlerinin iyileştirilmesi:

Toplu taşıma güzergahları ile ilgili bilgilendirmeler, daha anlaşılır bir yapıya dönüştürülmeli ve gençlerin rahatça anlayabileceği şekilde güncellenmelidir. Özellikle çevrimiçi uygulamalar vb. yöntemler kullanılarak kent içi ulaşımın dijitalleşmeye önem verilmelidir.

7. Sefer sayıları ve dinamik saat uygulamaları:

Belediyeler, otobüs ve tramvay sefer saatlerini gençlerin yoğun olarak kullandığı saatlere göre revize etmeli ve dinamik saat uygulamalarını entegre etmelidir. Özellikle sınav dönemleri gibi özel zamanlarda sefer sayıları arttırılmalıdır.

8. Gece seferlerinin artırılması:

Gece saatlerinde gençlere daha fazla ulaşım seçeneği sunmak adına gece seferleri artırılmalıdır.

9. Otobüs duraklarına WiFi eklenmesi:

Toplu taşıma duraklarına WiFi eklenmesi, gençlerin seyahatleri sırasında internet erişimine kolaylık sağlayacaktır.

10. Şoför davranışlarının iyileştirilmesi:

Toplu taşıma şoförlerine yönelik düzenli eğitimler düzenlenmeli ve yolculara karşı saygılı ve yardımsever davranışlar teşvik edilmelidir. Sorunlu durumlarda şikayet mekanizmaları aktif olarak işletilmeli ve şoför davranışları düzenli olarak değerlendirilmelidir.

Sonuç

Gençlerin toplu taşıma konusundaki talepleri ve beklentileri, bu politika önerisinin temelini oluşturmaktadır. Gençliğin Yüzleri Eskişehir Gençlik Forumu'nda elde edilen forum verileri, başta yaşanan sorunların gençlerin günlük yaşamlarını nasıl etkilediğini net bir şekilde ortaya koymasıyla beraber, bu sorunların gençler üzerindeki ekonomik ve psikolojik etkileri ile birlikte eğitim ve iş hayatlarını da olumsuz etkilediği ortaya konulmuştur. Dolayısıyla artan toplu taşıma sorunlarına karşı acil bir müdahale ihtiyacı bulunmaktadır.

Forum katılımcılarının ifadeleri ve ortaya koydukları çözüm önerileri, değiştirilmesi gereken politikaların, gençlerin yaşam kalitesini nasıl artırabileceğini göstermektedir. Bu nedenle Eskişehir'deki gençlerin, forumlarda dile getirdiği fikirlerin ve önerilerin, yerel yönetimlerin politikalarını şekillendirmede kritik bir rol oynaması gerekmektedir. Bu politika önerisi, gençlerin yaşamlarını iyileştirmek ve yerel bazda ulaşım alanındaki hizmet kalitesini artırmak için acil ve somut adımların atılmasının önemini vurgulamakta ve yerel yönetimde bizleri temsil etmeye aday herkesi, biz gençlerle diyalog halinde olmaya çağırmaktadır.

Eskişehir

POLİTİKA ÖNERİSİ

Yerelde İklim ve Çevre
Konusunda Gençler için
Çalışmalar

www.gencliginyuzleri.org

Yazar: Aleyna Türkmen

18.09.2000 Eskişehir doğumluyum. Anadolu Üniversitesi Maliye bölümü mezunuyum. Şu anda Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi'nde Endüstriyel Sürdürülebilirlik yüksek lisans öğrencisiyim. Gençlik çalışmalarına ve gönüllü faaliyetlerine Eskişehir yerinde katılıyorum.

Bu politika önerileri, Ulusal Demokratik Enstitü ve Sosyal İklim Derneği tarafından yürütülen Gençliğin Yüzleri Gençlik Forumu'nda ortaya çıkan sonuçlarla oluşturulmuştur. Öneriler, genç gönüllüler ve gençlik forumlarına katılan gençlerin fikirlerini kapsamaktadır. Kurumların görüşlerini yansıtmak zorunda değildir ve kurumlar konu ile ilgili herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir.

Yönetici Özeti

4 Kasım 2023 tarihinde gerçekleşen Eskişehir Gençlik Forumu'nda 18-30 yaş arası genç katılımcılar yereldeki sorunlarını ve çözüm önerilerini tartıştılar. Tartışılan konular arasından "Belediyenin İklim Krizi ve Çevre Konusundaki Çalışmalarının Yetersiz Olması" önceliklendirilen konulardan biri olarak belirlenmiştir. Bu politika önerisi, Eskişehir'deki gençlerin önceliklendirdiği bu soruna dikkat çekmek ve çözüm önerileri sunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Eskişehir'de gençler; kamuoyu bilincinin zayıflığı, yerel yönetimler ile sivil toplum ve üniversite işbirliğinin yetersizliği, çevre düzenlemelerinin yetersizliği, sokak hayvanlarının bakımının yetersiz kalması ve atık yönetiminin eksikliği gibi sorunları tartışmışlardır.

Bu sorunlar kapsamında sunulan çözüm önerileri arasında, yerel yönetimlerin iklim krizi konusunda bilinçlendirme faaliyetlerini arttırması, atık yönetiminin yapılarak dönüşüme katkı sağlaması, iklim değişikliği politikalarında gençlik katılımının arttırılması, alternatif ulaşım imkanlarının geliştirilmesi, gençlerin çevre bilincinin artırılması ve yerel yönetimlerin STK ve üniversite işbirliğinin artırılması önerilmiştir. Bu politika metni ile yerel yöneticilere, yerelde iklim ve çevre konusunda gençlerin sorunlarına yönelik çözüm önerilerinin göz önünde bulundurulması ve gençlerle istişare edilerek hayata geçirilmesi çağrısında bulunmaktadır.

Giriş

Bu politika önerisinin hazırlanmasındaki temel amacımız ise, gençlerin günlük yaşamlarını doğrudan etkileyen konuların üzerinde durmak ve bu konuları yerel yönetim politikalarının merkezine taşımaktır. Eskişehir'de düzenlediğimiz gençlik forumu bu önerinin temelini oluşturan gençlerin sorunlarını ve taleplerini yerel seçimlerin kapsamında tartışma fırsatı sundu. Gençlerin bu konuları tartışma ve çözüm yolları arama fırsatı bulduğu forum, bu politika teklifinin geliştirilmesinde belirleyici bir role sahiptir. Buradan elde edilen bilgiler ve gençlerin ifadeleri, politikamızın yapısını ve içeriğini şekillendirmede kullanılmıştır.

Gençliğin Yüzleri Eskişehir Gençlik Forumu'nda belediyelerin iklim ve çevre konusundaki çalışmalarının azlığı, gençler arasında öncelikli konular arasında yer aldı. Gençler, iklim değişikliğinin yerel etkilerinin kendilerini de yakından ilgilendirdiğini ve bu etkilerle mücadele etmek için yerel düzeyde daha fazla çalışma yapılması gerektiğini düşünmektedir.

İklim değişikliğinin yerel etkilerini azaltmak ve uyum sağlamak için, yerel düzeyde iklim çalışmaları yapılması gerekmektedir. İklim değişikliğinin olası ve azaltılamayacak etkilerine karşı kentlerin dirençliliğinin artırılması ve sosyal, ekonomik ve çevresel bağlamda uyum politikalarının geliştirilmesi gerekmektedir. İklim değişikliği; hava kirliliği, su kirliliği, atık yönetimi ve doğal kaynakların korunması gibi birçok çevresel sorunu da beraberinde getirmektedir. Bu politika belgesi, iklim değişikliğinin yerel düzeydeki mevcut durumunu ve olası çevresel etkilerini belirlemeyi, buna göre politikalar geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Belediyeler özelinde baktığımızda ise, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin hazırlamış olduğu 2020-2024 Stratejik Planı kapsamında atık yönetim sistemi çevre bilincinin artırılması hedefi kapsamında verilen eğitim sayısı 2020 yılından 2024 yılına kadar sabit kalmıştır.¹ Eskişehir Büyükşehir Belediyesi iklim değişikliği ile mücadele kapsamında 2022 yılında İklim Değişikliği Eylem Planı hazırlanması için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın İklim Uyum Hibe Programı'na başvuruda bulunulmuştur. Fakat iklim değişikliği uyum planı faaliyetinin gerçekleşme oranı 2023 yılında %0 sıfır olarak belirlenmiştir. İklim değişikliği uyum planı hazırlanmamıştır. Sıfır atık yönetmeliği kapsamında sadece belediyenin birimlerine üçlü sıfır atık kutuları yerleştirilmiştir.

Bu politika önerisinde yer alan sorunlar ve çözüm önerileri öncelikli olarak gençlerin çoğunlukla yaşadığı ve Eskişehir'in iklim kriziyle mücadele ve çevre konusundaki çalışmaları öncelikle uygulamasını beklediği Eskişehir Büyükşehir, Tepebaşı ve Odunpazarı belediyelerine yöneliktir.

¹Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, "Stratejik Plan 2020" https://www.eskisehir.bel.tr/dosyalar/stratejik_plan/2020.pdf (Erişim tarihi: 28 Şubat 2024)

Bulgular

İklim krizi gençler için belirsiz bir gelecek sunmaktadır. Gençlerin birçoğu nesiller arası sorumluluk duygusu hissetmektedir. Mevsim normallerinin dışında sıcaklık olması veya zamanında yağmayan yağmur ve kar gibi durumlar Eskişehir'deki gençler tarafından vurgulanmıştır. Eskişehir'deki gençler yereldeki iklim krizi etkilerini azaltmak için harekete geçmek ve yereldeki etkilerin anlaşılması için kapsamlı stratejiler geliştirmek istemektedir. Buna göre Eskişehir'de gençler tarafından gözlemlenen iklim sorunları şu şekilde açıklanabilir:

Kamuoyu bilincinin zayıflığı

Eskişehir'de iklim kriziyle mücadele konusunda kamuoyu bilincinin yeterli düzeyde olmadığı gençler tarafından düşünülmektedir. Belediyeler, halkın iklim krizi ve çevre konusunda bilinçlendirilmeleri ve bilgi sahibi olmaları için yeterli sayıda etkinlik düzenlememektedir. Gençlerin doğa ile temas edebilecekleri etkinlikler yetersizdir. Atık dönüşümü, atık yönetimi, çevre, iklim krizi hakkında bilgilendirme çalışmaları yetersiz ve aynı zamanda kontenjanları azdır.

Bu durum, iklim değişikliği ile ilgili yerel halkın ve gençlerin bilinçlenme konusunda eksik kalmasına yol açmaktadır.

Yerel yönetimler ile sivil toplum ve üniversite işbirliğinin yetersizliği

Eskişehir'de iklim değişikliğiyle mücadele konusunda yerel yönetimlerin sivil toplum kuruluşları ve gençler ile işbirliğinin yetersiz olduğu düşünülmektedir. Belediyeler tarafından gençlerin dahil olduğu çok az sayıda iklim çalışmaları yapılmaktadır. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi ve Sosyal İklim Derneği'nin 2021 yılında gençlerle gerçekleştirdiği bilinen "Yerelin İklimi" projesi kapsamında hazırlanan "Yerel İklim Eylem Planı" çalışması az sayıda örnekten bir tanesidir.² Gerçekleşen faaliyet sonucunda iklim kriziyle mücadele başlığı gençlerin daha çok ilgisini çekmiş ve sonrasında bir sivil inisiyatif kurmasında destekçi olmuştur.

Faaliyetlerin az sayıda olması ve medya kanallarında yeterince iyi duyurulmaması sorunlardan biridir. Ayrıca yapılan faaliyetlerin bir süre sonra takibinin yapılmaması da gençlerin güvenini kırmaktadır. Sonuç olarak; üniversite, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumları arasındaki bağların kuvvetli olmaması, iklim değişikliğiyle mücadelenin etkinliğini azaltmaktadır.

²Sosyal İklim Derneği, "Yerelin İklimi" <https://sosyaliklim.org/yerelin-iklimi/> (Erişim tarihi: 28 Şubat 2024)

Çevre Düzenlemesinin Yetersizliği

Eskişehir'deki sorunlardan biri de, iklim değişikliği ve çevre düzenlemesinden kaynaklı şehirdeki altyapı ve üstyapı sorunlarıdır. Şiddetli sağanak yağışlara karşı bazı mahallelerde herhangi bir altyapı çalışması yapılmaması ve kanalizasyon kanallarının yetersiz kalması günlük yaşamı olumsuz etkilemekte, tramvay hattının neredeyse tüm caddelerden geçerek yolları daraltması, kaldırımların yayalar için kullanılamaz hale gelmesine yol açmaktadır. Kent trafiğine dahil olan özel araç sayısındaki artışa bağlı olarak trafik yoğunluğunda ve karbon salımında artış yaşanması, mevcut otopark kapasitesinin yetersiz kalmasına neden olmaktadır. Şehir düz ve engebesiz fiziksel yapıya sahip olmasına rağmen bisiklet yollarının yetersiz kaldığı gençler tarafından belirtilmektedir. Kent içi ulaşımında bisiklet yollarının sürekliliğinin olmaması, trafiğin içinden akması, bisiklet kullanımını azaltmakta ve gençleri teşvik etmemektedir.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan 2020-2024 Stratejik Planında, hızla büyüyen kent makroformu içerisinde yeşil alan miktarının oransal bakımdan azaldığı belirtilmiştir.³ Gençler de aynı görüşte olup şehrin merkezindeki yeşil alanların yetersiz kaldığını, şehrin merkezinde atıl alanlar bulunmasına rağmen dönüştürülmediğini ve gençlerin vakit geçirebileceği kamusal alanların olmadığını belirtmiştir.

Sokak Hayvanlarının Bakımının Yetersiz Kalması

Çevredeki hayvan barınaklarının kapasitesinin çok az olması nedeniyle şehrin merkezinde bir çok sokak hayvanı yaşamaktadır. İl genelinde sokak hayvanları ile belediyelerin herhangi bir faaliyetinin olmaması gençlerin dikkatini çekmektedir. Merkez ilçelerde hayvanlara ait mama ve su kaplarının yer almaması vatandaşların sürekli olarak yerlere atık yemekleri dökmesine ve plastik kaplar koymasına neden olmaktadır. Bu da ayrıca çevre kirliliğine yol açmaktadır.

Atık Yönetiminin Eksikliği

Gençler tarafından belirlenen diğer bir sorun ise atık yönetiminin eksik kalmasıdır. Atık dönüşüm uygulamaları Eskişehir'de yeterince yaygın olmayıp, şehrin her noktasında yer almamaktadır. Gençler ve Eskişehir halkı da geri dönüşüm uygulamasının önemini iyi kavrayamamıştır. Gençlerin, geri dönüşüme katkı vermesi adına bir teşvik uygulaması bulunmamaktadır. Gençlik merkezlerinde sıfır atık kutuları bulunmamaktadır. Artık yemekler ile ilgili bir çalışma yapılmaması da gıda israfına yol açmaktadır. Şehirdeki çöp konteynırlarının sayısının az olması ve belirli sokaklarda temizlik çalışmalarının yapılmaması da çevre kirliliğini arttırmaktadır.

³ Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, "Stratejik Plan 2020" https://www.eskisehir.bel.tr/dosyalar/stratejik_plan/2020.pdf (Erişim tarihi: 28 Şubat 2024)

Çözümler Ve Uygulanabilir Politika Önerileri

Eskişehir'deki gençlerin iklim kriziyle mücadele ve çevre faaliyetlerinin iyileştirilmesi adına çözüm önerileri oluşturulmuştur.

Bu öneriler, gençlerin iklim kriziyle mücadele ve çevre politikalarına katılmasını teşvik edecek, yerel yönetimlerdeki faaliyetlere katılımını artıracak ve bu alanda gençleri daha fazla desteklemeyi hedeflemektedir.

Yerel yönetimlerin iklim krizi konusunda bilinçlendirme faaliyetlerini arttırması gerekmektedir. Bunun sonucunda kamuoyunun iklim kriziyle mücadele için uygulamalara katılımını arttıracaktır.

- Belediyelerin gençler ve sivil toplum kuruluşları ile yerel iklim eylem planlarını hazırlaması gençlerin bilgilendirilmesini ve iklim alanında karar alma sürecine katılımını sağlayacaktır.
- İklim krizi, ekolojik okuryazarlık, biyoçeşitlilik, çevre bilinci gibi konularda gençlik merkezleri bünyesinde eğitimler, seminerler ve atölyeler düzenlenmelidir.
- Belediyelerin düzenlemiş olduğu "İklim Zirvesi" gibi teorik etkinliklere gençlerin katılımı teşvik edilmeli, pratik atölyeler ile zenginleştirilmelidir.
- Belediyenin mesleki eğitim kurs merkezlerinde "ekolojik okuryazarlık, dirençli kent uygulamaları, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik uzmanlığı" gibi konu başlıklarında kurslar açılmalıdır.

Başarılı bir atık yönetimi sıfır atık hedefine katkı sağlayacaktır.

- Ödül sistemiyle evde atık ayrıştırması yapılmasına gençler teşvik edilmelidir. Örneğin, şehrin belirli yerlerine otomatlar konularak burdan kazanılan ücret ulaşımına aktarılabilir.
- Pazarlarda kalan gıda atıkları toplanarak kompost yapılmalıdır.
- Atık fabrikaları kurulup atık yemeklerden sokak hayvanlarına mama veya gübre yapılmalıdır.
- Gençlerin yağ, pil ve ilaçların ayrıca dönüşüme kazandırması için farkındalık oluşturacak kampanya ve teşvik sistemleri düzenlenmelidir.
- Sıfır atık kutularının yaygınlaştırılmasını sağlamak ve kullanımını teşvik etmek gerekmektedir.

İklim değişikliği politikalarında gençlik katılımı arttırılmalıdır.

- Çevre, enerji, yeşil alanlar ve ulaşım politikalarında gençlerin katılımı arttırılmalı, söz söylemede ve karar almada etkin olmaları sağlanmalıdır.
- Yerel yönetimler bünyesinde iklim krizi çalışmalarına destek verecek "genç iklim meclisi/komisyonu" vb. bir yapılanma kurulmalıdır.

Alternatif ulaşım imkânları geliştirilmelidir.

- Kent merkezindeki araç yoğunluğunun azaltılmasına yönelik projeler hayata geçirilmeli, alternatif ulaşım imkânları geliştirilmeli ve gençlerin yeşil ulaşım yöntemlerini kullanımı teşvik edilmelidir.
- Karbon emisyonunu azaltmak adına gençler bisiklet kullanımına teşvik edilmelidir.

Gençlerin çevre bilinci arttırılmalıdır.

- “Çevre bilinci nasıl olmalı, nasıl geliştirilmeli” başlığında gençlere eğitimler düzenlenmelidir.
- Atık kutularının şehir merkezlerinde arttırılması ve sadece geceleri değil gün içerisinde de toplanması gerekmektedir.
- Şehrin belirli alanlarında vatandaşların plastik kullanımının azaltılması adına çok az bir miktar ödeyerek veya ücretsiz temiz su cihazlarıyla termoslarını su ile doldurma imkânı verilmesi ve bu sayede plastik atıklarının önüne geçilmesi sağlanmalıdır.

Çevre kirliliği ile etkin mücadele için düzenli denetimler gerçekleştirilmeli ve caydırıcı cezalar uygulanmalıdır.

- Çevre kirliliğine neden olan ve tespit edilen kurumlar veya kişiler tespit edilmeli, caydırıcı bir vergi cezasına çarptırılmalıdır.
- Sıfır atık kutularının amaç dışında kullanılmasına caydırıcı bir miktar ödeme gerçekleştirilmelidir.

Yerel yönetimlerin STK ve Üniversite işbirliğinin artırılması gereklidir.

- Belediyeler, gençler ve sivil toplum kuruluşları ile şehrin tüm paydaşlarıyla katılımçılık odaklı yerel iklim eylem planlarını hazırlamalıdır.
- Enerji verimliliğini arttırmak adına gençler ve kurumlar teşvik edilmelidir.
- Şehirdeki işletmelere emisyon azaltımı, enerji verimliliği uygulamaları ve atık dönüşümüne katılması için belediyelerin işletmeler üzerinden topladığı vergiler ile teşvikler sağlanabilir. Karbon emisyonun azalmasına yönelik ar-ge ve inovasyon projeleri çıkarabilen kurumlara ödül sistemi ile belirli bir miktar hibe teşviği verilebilir.
- Üniversitelerde öğrenci kulüpleri ile enerji tasarrufu ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı konusunda bilgi artırıcı etkinlikler, bilinçlendirme ve farkındalık yaratma kampanyaları ve etkinlikler yürütülmelidir.

Yerel - Ulusal - Uluslararası Örnekler

“İklim Değişikliğini Yakala” Fotoğraf Yarışması Challenge Europe projesinin Türkiye ayağında programa dahil olan 16 İklim Savunucusu, Türkiye’deki iklim değişikliği görüntülerini derlemek amacıyla bir fotoğraf yarışması fikri geliştirdiler. Bu yarışma sonucu ortaya çıkacak fotoğrafların Türkiye’de iklim değişikliğinin etkilerini gözler önüne sermesi ve iklim değişikliği denilince akla ilk gelen imgeleri oluşturması hedeflenmektedir.

Eskişehir’deki belediyeler de sivil toplum kuruluşları veya belediye bünyesinde “Eskişehir’deki İklim Krizi Etkileri” adlı yerel fotoğraf yarışması düzenleyebilir.

⁴ British Council Turkey “İklim Değişikliğini Yakala Fotoğrafları,” (2011) <https://www.flickr.com/photos/britishcouncilturkey/albums/72157626222180690/> (Erişim tarihi: 28 Şubat 2024)

Sonuç

Bu politika önerisi, Eskişehir'deki belediyeleri iklim kriziyle mücadele ve çevre konusundaki çalışmalara teşvik etmek ve bu sorunlara yönelik çözümler sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Gençliğin Yüzleri Eskişehir Gençlik Forumu kapsamında dile getirilen sorunlar ve çözüm önerileri bu belgenin temelini oluşturmaktadır.

Gençlerin bu süreçte dahil olması, gençlere sorumluluk alma, karar verme, diğer paydaşlar ile işbirliği yapma gibi önemli beceriler kazandıracaktır.

Yerel iklim eylem planlarının gençler ile oluşturulması, kamu-sivil toplum işbirliğinin planlanması ve geliştirilmesi, gençlerin politika yapım sürecine katkı vermesi gerekmektedir.

Gençler, iklim değişikliğinin etkilerini en fazla hissedecek olan nesiller arasındadır. Çevre ve iklim kriziyle mücadele için hazırlanacak strateji ve planlara dahil olmaları, onlara bu konuda daha fazla bilgi edinme ve kendi geleceklerini şekillendirme şansı verecektir.

Yerel seçim süreci boyunca ilgili politikacılara, iklim kriziyle mücadele ve çevre faaliyetlerindeki sorunlarımızı ve taleplerimizi dikkate almaları ve adım atmaları için bu somut belgeyi sunuyoruz.

ESKİŞEHİR

POLİTİKA ÖNERİLERİ

#ŞimdiSözGençlikte

www.gencliginyuzleri.org

@gencliginyuzleri

